

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Begroting 2023 Nummer: 3690	Agendapunt: 5
---	---------------

DB: Ja 18-10-2022	BPL: Ja 02-11-2022	FAZ: Ja 02-11-2022	VVSW: Ja 02-11-2022	AB: Ja 16-11-2022
-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller: Remco Hennipman, (0598) 69 3794 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:

Samenvatting: De begroting 2023 is opgesteld op basis van de meerjarenraming 2023 - 2026 rekening houdende met recente ontwikkelingen met financiële gevolgen. Uitgangspunt in de begroting 2023 is het afbouwen van reserves tot de minimumomvang aan het einde van de meerjarenperiode. Hiervoor is, op basis van de huidige marktverwachtingen voor o.a. energie en inflatie, een globale doorkijk gemaakt van de ontwikkeling van de netto lasten richting 2026. De uitkomst is, op basis van de huidige verwachtingen, dat de tarieven tot en met 2026 gestabiliseerd kunnen worden voor het watersysteembeheer op 3,5% en voor het zuiveringsbeheer op 3,3% met inzet van de algemene reserves.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja

AB-voorstel: <ol style="list-style-type: none">1. De begroting 2023 vaststellen.2. C-kredieten beschikbaar stellen voor € 9.179.000,-.3. Een mandaat met betrekking tot treasury verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 K. Financiering.
--

Bijlagen: - Begroting 2023

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

Hierbij bieden wij u de begroting 2023 aan. Deze begroting is gebaseerd op de op 29 juni 2022 vastgestelde MJR 2023 – 2026.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u graag naar de begroting 2023. In het kort gaan we hieronder in op (lasten)ontwikkelingen en de tarieven. Wij stellen u voor de begroting 2023 vast te stellen.

Als gevolg van de sterk aantrekkende wereldeconomie in de eindfase van Covid-19 is de vraag naar goederen en grondstoffen in 2021 sterk gestegen. Daardoor is sprake geweest van een oplopende inflatie. De inflatie is in 2022 als gevolg van de oorlog in Oekraïne verder sterk opgelopen. Met name op de energie- en oliemarkt zijn de prijzen sterk gestegen. Het is onzeker hoe dit zich verder gaat ontwikkelen. In de begroting 2023 is een inschatting gemaakt van de gevolgen voor ons waterschap (o.a. prijsstijgingen en inbaarheid). Wij baseren ons hierbij op de ramingen van het CPB, DNB en andere marktverwachtingen. Hierbij moet wel aangetekend worden dat ook deze ramingen met veel onzekerheid zijn omgeven. Het is onduidelijk op welke wijze de (economische) situatie zich verder zal ontwikkelen de komende tijd. Ook is er geen zicht op de duur van de huidige periode van extreme inflatie en wanneer zich dit gaat stabiliseren of afnemen. De in de begroting 2023 meegenomen inschattingen en ramingen kunnen derhalve meevallen of tegenvallen. Op basis van de huidige inzichten verwachten wij dat per saldo de totale raming voldoende is.

1. Uitgangspunten

Belangrijke uitgangspunten waarmee bij het opstellen van de begroting 2023 rekening is gehouden:

- Stijging personeelslasten 4%.
- Formatie 338 FTE.
- Prijsstijging (inflatie)
 - Elektriciteit: € 160.000,- extra.
 - Gas: € 200.000,- extra
 - Onderhoud technische installaties (zuiveringen, gemalen, etc): € 600.000,- extra.
 - Overig: 3%. Gebaseerd op prognoses CPB/DNB.
- Rente(omslag)percentage van 2,0%, MJR 1,9%.
- Investeringsvolume € 17 miljoen, hierop zijn de kapitaallasten berekend.
- De raming kwijtschelding is met € 100.000,- verhoogd en oninbaar eveneens met € 100.000,-.

Een aantal posten wordt hierna toegelicht.

Personeelslasten

Als gevolg van ontwikkelingen en wetgeving op het gebied van onder meer informatieveiligheid, AVG en de Wet Open Overheid zijn 6,0 fte extra opgenomen. Het voldoen aan nieuwe en aanstaande wetgeving en beveiligingseisen voor onze ICT-infrastructuur is namelijk niet binnen de bestaande formatie uit te voeren.

Van deze 6,0 fte kan 1,5 fte via de personeelsplanning (functieverandering en opleiding) worden gedekt. De overige 4,5 fte zijn als extra loonkosten in de begroting opgenomen. Door bijdragen van derden (Rijk en NZV) betekent dit per saldo een lastenverzwaring van € 250.000,-.

Tezamen met de uitbreiding van 2 fte (1 fte bemonstering Covid-19 en 1 fte certificering nieuwe analyseapparatuur), welke reeds in meerjarenraming gemeld is, betekent dit per saldo een uitbreiding aan formatie met 6,5 fte (4,5 fte + 2,0 fte) ten opzichte van de begroting 2022.

Prijsstijgingen

Aangezien zoals bekend de prijsstijgingen zich met name bij specifieke kosten voordoen (bijvoorbeeld energie), zijn in de begroting voor een aantal onderdelen (bijvoorbeeld energie, staal en hout) specifiek de kostenstijgingen meegenomen. Voor het overige deel is op basis van het CPB/DNB een algemeen inflatiepercentage van 3% meegenomen. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Elektriciteit

Voor 2023 gelden nagenoeg dezelfde leveringstarieven van PZEM (elektriciteit) als in 2022. Er is slechts sprake van een kleine tariefverhoging en derhalve is rekening gehouden met een lichte kostenstijging van € 160.000,- (dit is ongeveer 5% van het totale elektriciteitsbudget).

Gas

In de begroting 2023 is rekening gehouden met voortzetting van ons huidige Gazprom-contract (nu SEFE Energy onder Duitse controle) met bijbehorende gastarieven tot en met mei 2023. Eind april is in het vijfde sanctie-pakket van de EU tegen Rusland een volledig verbod opgenomen op de deelname van Russische bedrijven en burgers aan overheidsopdrachten in de EU. Dit sanctiepakket geldt dus ook voor de Nederlandse waterschappen. In de praktijk betekende dit dat ons contract voor oktober 2022 moest worden beëindigd. Medio september heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat echter middels een kamerbrief laten weten tot in ieder geval 1 januari 2023 ontheffing te verlenen. Dit naar aanleiding van kamervragen over de effectiviteit van de sanctie (mede gezien de verschillende toepassing in de diverse lidstaten). De komende periode wordt de Europese commissie om nadere duiding gevraagd over het al dan niet toepassen van de sanctiemaatregel. Op basis hiervan wordt besloten of de sanctie richting SEFE Energy vanaf 1 januari 2023 weer gaat gelden of wordt afgeschaft. De minister blijft momenteel nog steeds bij het standpunt dat SEFE Energy onder de sanctie valt. Mede hierdoor is in de begroting 2023 uitgegaan van voortzetting van de sanctie in 2023. Mocht de sanctie weer gaan gelden, dan zal ons waterschap samen met andere waterschappen middels het energiecollectief een aanbesteding gaan starten. Mede gezien de doorlooptijd van een aanbesteding is daarom uitgegaan van een nieuw contract per 1 juni 2023. De extra kosten hiervan bedragen voor 2023 € 200.000,-.

Onderhoud technische installaties en materieel

Jaarlijks zijn budgetten opgenomen voor onderhoudswerkzaamheden aan zuiveringstechnische werken en kwantiteitsobjecten. Door aanhoudende prijsstijgingen lopen de kosten echter niet meer in lijn met de beschikbare budgetten. Met name de prijzen van hout, staal, ijzerwaren en elektrische componenten zijn explosief gestegen. De extra onderhoudskosten in verband met prijsstijgingen voor de zuiveringstechnische werken bedragen over het gehele jaar 2022 naar verwachting € 400.000,- en voor de kwantiteitsobjecten € 200.000,-. In de najaarsrapportage 2022 is hierover gerapporteerd. De verwachting is dat deze prijzen ook in 2023 op hetzelfde hoge niveau zullen liggen. Derhalve is in totaal € 600.000,- aan extra onderhoudskosten in de begroting 2023 verwerkt. Daarnaast is 3% inflatie meegenomen.

Ook bij het onderhoud van het materieel zien we dergelijke prijsstijgingen. De extra kosten bedragen hier € 50.000,-.

Overig

Voor de overige kosten is in de begroting 2023 aansluiting gezocht bij de inflatieverwachtingen van het CPB en DNB (geraamde kerninflatie, zonder energie en voeding). Op basis van deze verwachtingen is 3% inflatie meegenomen voor 2023.

Kwijtschelding en oninbaar

Als gevolg van de economische situatie in het algemeen (hoge inflatie) en in het bijzonder de situatie voor huishoudens (zeer hoge energiekosten) verwachten wij, in overleg met het NBK, dat meer mensen in de problemen komen om hun belastingaanslag van het waterschap te kunnen voldoen. In eerste instantie verwachten wij dat meer mensen een aanvraag voor kwijtschelding zullen doen. Door de strenge regels en normen die hiervoor gelden zal niet elk verzoek om kwijtschelding (volledig) gehonoreerd worden. Daarom zal naar verwachting ook vaker een betalingsregeling getroffen worden en als sluitpost het – na een invorderingstraject - uiteindelijk oninbaar verklaren van belastingenschulden moeten plaatsvinden. De exacte financiële gevolgen zijn moeilijk in te schatten, vooral omdat onduidelijk is hoelang deze situatie voortduurt en of er vanuit het kabinet toereikende compenserende maatregelen komen. Vooralsnog ramen wij de extra kosten voor kwijtschelding op € 100.000,-. Voor oninbaar rekenen we eveneens met een verhoging van € 100.000,-.

2. Het resultaat

We vergelijken de begrotingsuitkomst eerst met de verwachte uitkomst volgens de MJR. Daarna vergelijken we de begrotingsuitkomst 2023 met de begroting van het vorige jaar.

2.1. Vergelijking met de meerjarenraming 2023-2026

De netto lasten van de begroting 2023 zijn ten opzichte van de MJR € 1.409.000,- hoger.

Dit betreft grotendeels de volgende grotere bijstellingen:

- 4,5 fte extra i.v.m. wetgeving en beveiligingseisen voor onze ICT-infrastructuur € 250.000,- (nadeel)
- Zuiveren over de grens GR Noorderzijlvest € 220.000,- (nadeel)
- Prijsstijging onderhoud technische installaties € 600.000,- (nadeel)
- Kwijtschelding en oninbaar € 200.000,- (nadeel)
- Slibtransport € 150.000,- (nadeel)
- Bijdrage basisregistraties WOZ € 235.000,- (voordeel)

Ten opzichte van de MJR 2023-2026 is de lastenontwikkeling (zonder inzet reserves) nu als volgt:

	Begroting 2023	MJR 2023 - 2026
Netto lasten	€ 94.472.000	€ 93.063.000
Totale lastenontwikkeling	5,0%	3,5%
Per taak		
- watersysteembeheer	4,6%	4,0%
- zuiveringsbeheer	5,6%	2,8%

2.2. Vergelijking met de begroting 2022

In hoofdstuk 4 van de begroting (zie bijlage) is de vergelijking tussen de begroting 2023 en 2022 naar kosten- en opbrengstsoorten opgenomen. Daarin verklaren we in grote lijnen de verschillen.

	Begroting 2023	Begroting 2022
Netto lasten	€ 94.472.000	€ 89.938.000
Te dekken door:		
- Reserves	€ 2.991.000	€ 1.476.000
- Waterschapsbelastingen	€ 91.481.000	€ 88.462.000

De door de belastingopbrengsten te dekken lasten stijgen in 2023 met € 3,0 miljoen ten opzichte van 2022. Dat is een stijging van 3,4%.

Uitgangspunt in de begroting 2023 is het afbouwen van reserves tot de minimumomvang aan het einde van de meerjarenperiode en een stabiele lastenontwikkeling. Hiervoor is, op basis van de huidige marktverwachtingen voor o.a. energie en inflatie, een globale doorkijk gemaakt van de ontwikkeling van de netto lasten richting 2026.

De uitkomst is, op basis van de huidige verwachtingen, dat de tarieven tot en met 2026 gestabiliseerd kunnen worden voor het watersysteembeheer op 3,5% en voor het zuiveringsbeheer op 3,3% met inzet van de algemene reserves.

3. Tarieven

In de vergadering van het algemeen bestuur van 9 december 2020 is een nieuwe kostentoedelingsverordening (KTV) ingaande 2021 vastgesteld. In de KTV staat de procentuele verdeling van de kosten van het watersysteem over de belastingcategorieën ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuur. De verdeling is gebaseerd op een bestuurlijke keuze voor het ingezetenaandeel en een berekening van de onderlinge waardeverhoudingen voor de overige categorieën. De volgende procentuele verdeling is nu van toepassing:

Categorie:	%
Ingezetenen	29,0%
Gebouwd	49,1%
Ongebouwd	21,5%
Natuur	0,4%

In hoofdstuk 3, onderdeel G van de begroting staan de tarieven per taak voor 2023.

De stijging van de lasten watersysteembeheer is 3,5%. De stijging van de belastingtarieven van alle belastingcategorieën is echter lager dan 3,5%. Dit komt door de stijging van het aantal heffingseenheden bij alle categorieën ten opzichte van vorig jaar. Dit betekent dat de netto lasten over meer eenheden worden verdeeld.

Het tarief voor ingezetenen is met een stijging van 1,5% lager dan de algemene lastenstijging watersysteembeheer van 3,5% doordat het aantal ingezetenen is toegenomen. De toename betreft met name dat door interne controles bestandsverbeteringen hebben plaatsgevonden. Daarnaast is er een stijging van het aantal woningen (waaronder studio's en appartementen).

Het tarief voor gebouwd is gebaseerd op de verwachte stijging van de WOZ-waarden. Op basis van de recentste inventarisatie uit 2022 van de Waarderingskamer wordt voor het heffingsjaar 2023 (peildatum 2022) een stijgingspercentage verwacht van 13,5%. De sterk stijgende WOZ-waarden hebben een dalend effect op de tarieven.

In de begroting 2022 was rekening gehouden met een daling van het aantal hectares ongebouwd door het toerekenen van hectares ongebouwd aan WOZ-objecten. Uiteindelijk blijkt het aantal hectares dat aan gebouwde objecten moet worden toegerekend mee te vallen. Hierdoor stijgt het aantal hectares in 2023 licht en blijft de tariefstijging onder de 3,5% algemene lastenstijging watersysteembeheer.

De te ontvangen belastingopbrengst zuiveringsbeheer stijgt met 3,3% ten opzichte van 2022. Het tarief stijgt met 1,7%.

Dat het tarief minder is gestegen dan de totale belastingopbrengst komt doordat het aantal vervuilingseenheden is gestegen.

Deze stijging doet zich zowel bij woningen als bij bedrijven voor. Bij woningen stijgt het aantal vervuilingseenheden doordat het aantal ingezetenen stijgt (lees meer woningen).

Bij bedrijven stijgt het aantal vervuilingseenheden als gevolg van een aanpassing aan het werkelijke aantal vervuilingseenheden in 2022. Onder andere door een toename bij een aantal meetbedrijven.

De verschillen worden duidelijk bij onze "voorbeeld belastingbetalers". Zie de tabel hierna.

Tariefeffecten op voorbeeld belastingbetalers

	2023
Gezin met een huurhuis	+ 1,6%
Gezin met een eigen woning	+ 1,4%
Gezin met een agrarisch bedrijf	+ 2,8%
MKB bedrijf	+ 1,0%
Industrieel bedrijf	+ 1,6%
Natuur	+ 2,4%

Het percentage geeft aan hoeveel de belastingaanslag waterschapslasten 2023 zal afwijken van de belastingaanslag waterschapslasten van 2022.

4. Stand van de algemene reserves

De algemene reserves worden vooral gebruikt als algemeen weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoeveel financiële ruimte er is om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast en/of doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd.

Het hebben van voldoende weerstandsvermogen stelt ons in staat financiële tegenvallers, zoals beschreven in de risicoparagraaf, op te kunnen vangen zodra ze zich voordoen.

Uitgangspunt is de omvang van deze reserves in overeenstemming te brengen met het in ons Financieel Statuut gebruikte uitgangspunt dat de reservepositie per taak ligt binnen de bandbreedte van het vastgestelde minimum en maximum.

Bestuursvoorstel

In de tabel hieronder zijn de meest actuele gegevens verwerkt. De reservepositie is voor 2023, na vaststelling van de najaarsrapportage 2022, als volgt te bepalen:

Taak	Stand per 1 januari 2023 (incl. NJR 2022)	Minimum omvang (basis: risico-inventarisatie)	Tekort (-) t.o.v. minimum Overschot (+)
Watersysteembeheer	10.525.000	1.842.000	+ 8.683.000
Zuiveringsbeheer	3.855.000	691.000	+3.164.000
Totalen	14.380.000	2.533.000	+ 11.847.000

Watersysteembeheer

Uitgangspunt in de begroting 2023 is het afbouwen van reserves tot de minimumomvang aan het einde van de meerjarenperiode. Hiervoor is, op basis van de huidige marktverwachtingen voor o.a. energie en inflatie, een globale doorkijk gemaakt van de ontwikkeling van de netto lasten richting 2026.

De uitkomst is, op basis van de huidige verwachtingen, dat de tarieven tot en met 2026 gestabiliseerd kunnen worden voor het watersysteembeheer op 3,5%.

Zuiveringsbeheer

Ook voor het zuiveringsbeheer is, op basis van de huidige marktverwachtingen voor o.a. energie en inflatie, een globale doorkijk gemaakt van de ontwikkeling van de netto lasten richting 2026. De uitkomst hier is, op basis van de huidige verwachtingen, dat de tarieven tot en met 2025 gestabiliseerd kunnen worden op 3,3% met inzet van de algemene reserves. Op dat moment is de reserve zuiveringsbeheer ook afgebouwd tot nagenoeg de minimumomvang, maar vanaf 2026 geeft de taak zuiveringsbeheer alweer een stijging van tussen de 1% en 2%

Voorstel

1. De begroting 2023 vaststellen.
2. C-kredieten beschikbaar stellen voor € 9.179.000,-.
3. Een mandaat met betrekking tot treasury verstrekken aan het dagelijks bestuur met betrekking tot de voorziene transacties zoals opgenomen in de begroting onder hoofdstuk 3 K. Financiering.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf